

На основу члана 12. став 1. тачка 14. Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18 – др. закон, 73/18, 67/2019 и 6/2020 - др. закони), Национални савет за високо образовање, на седници одржаној 29. децембра 2020. године, донео је

ПРАВИЛНИК

о изменама и допунама

Правилника о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма

(“Службени гласник РС”, бр. 13/2019)

Члан 1.

У Правилнику о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма (“Службени гласник РС”, бр. 13/2019) (у даљем тексту Правилник), додаје се члан 12а који гласи:

Акредитација студијског програма струковних студија по дуалном моделу студија

Члан 12а

Уз захтев за акредитацију студијског програма струковних студија, по дуалном моделу студија, акредитована високошколска установа доставља Националном телу за акредитацију документацију припремљену у складу са прописаним стандардима и упутствима, а који се односе на класичан модел студија, документацију за посебни Стандард 17 овог Правилника, као и Елаборат усвојен од стране стручног органа самосталне високошколске установе.

Садржину Елабората из става 1. овог члана прописује Национални савет за високо образовање на предлог Националног акредитационог тела.

По пријему захтева, Поткомисија одговарајућег образовно-научног односно образовно-уметничког поља КАПК у року од 15 дана од дана пријема захтева утврђује предлог за састав рецензентске комисије коју чине:

1. два рецензента из реда наставника високошколских установа са листе коју је утврдио Национални савет, од којих је један предложен за председника рецензентске комисије,
2. два рецензента из реда стручњака за поједине области из реда послодаваца, професионалних или струковних удружења, тржишта рада, комора, кога предлажу одговарајуће организације и
3. један студент са листе студената коју утврђује Студентска конференција универзитета Србије, односно Студентска конференција академија струковних студија Србије.

Одлуку о именовању рецензентске комисије доноси директор НАТ.

Рецензентска комисија из става 3. овог члана, у року од 30 дана од дана именовања, доставља КАПК извештај са предлогом да донесе или одлуку о акредитацији или о одбијању захтева за акредитацију.

КАПК одлучује о предлогу извештаја у року од 30 дана од дана пријема предлога.

У случају одбијања захтева за акредитацију високошколска установа има право жалбе у складу са ЗВО.

Члан 2.

У делу Правилника СТАНДАРДИ ЗА АКРЕДИТАЦИЈУ СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА ПРВОГ И ДРУГОГ СТЕПЕНА ВИСОКОГ ОБРАЗОВАЊА иза реченице

Стандард 16: Студије у јединици без својства правног лица ван седишта установе

додаје се реченица:

Стандард 17: Студије по дуалном моделу

Члан 3.

У делу Правилника СТАНДАРДИ ЗА АКРЕДИТАЦИЈУ СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА ПРВОГ И ДРУГОГ СТЕПЕНА ВИСОКОГ ОБРАЗОВАЊА иза Стандарда 16 додаје се Стандард 17:

Стандард 17: Студије по дуалном моделу

Високошколска установа може организовати студијски програм струковних студија, или један од модула у оквиру студијског програма струковних студија, по дуалном моделу студија, у коме се кроз активну наставу на високошколској установи и практичну обуку и рад код послодавца (у даљем тексту: учење кроз рад), стичу, усавршавају, односно изграђују знања, вештине, способности и ставови (у даљем тексту: компетенције) у складу са студијским програмом и стандардом квалификација.

Упутство за примену стандарда 17:

Студијски програм струковних студија или модул студијског програма струковних студија по дуалном моделу

17.1. Основ за реализацију дуалног модела студија:

- Основ за формирање студијског програма према дуалном моделу студирања (ДМС) је потреба тржишта рада за кадровима одређених стручно-апликативних компетенција. Потреба је исказана захтевом Привредне коморе према ВШУ и саставни је део елабората у форми прилога.
- Дуални модел студија може се акредитовати као самостални студијски програм струковних студија, или као један од модула у оквиру студијског програма струковних студија. Поред елемената прописаних Законом о високом образовању, Законом о дуалном моделу студија у високом образовању и Стандардима 1-16 овог Правилника, садржи и додатне елементе који се прописују овим стандардом.
- У случају несагласности Стандарда 1-16 са Стандардом 17, примењиваће се одредбе Стандарда 17.

17.2. Студијски програм струковних студија I и II степена високог образовања, односно модул у оквиру студијског програма струковних студија по дуалном моделу студија, може да се организује за сваку област и свако образовно-научно и образовно-уметничко поље, ако се наставни садржај може квалитетно усвојити кроз дуални модел студија и ако се обезбеђују исходи учења који омогућују даљи наставак школовања, ефикасност студирања, ниво квалификације као и у случају класичног начина реализације студијског програма и стицање додатних стручно-апликативних компетенција.

17.3. Студијски програм струковних студија или модул студијског програма струковних студија по дуалном моделу, садржи учење кроз рад.

17.4. Акредитована високошколска установа може да предвиди више различитих могућности које нуди послодавцима и студентима за студирање и учење кроз рад, односно за студирање по дуалном моделу.

Учење кроз рад

- 17.5. „Учење кроз рад“ је интегрални део студијског програма по дуалном моделу студија који носи одређени број ЕСПБ бодова и представља организован процес током кога студенти под надзором ментора код послодавца, радећи код послодавца, примењују теоријска знања у реалном радном окружењу, имају непосредан додир са пословним процедурама и технологијама које се користе у пословном свету и радећи са запосленима, стичу потребна практична знања, вештине и искуства на пословима за које се образују.
- 17.6. „Ментор код послодавца” је лице ангажовано код послодавца, које непосредно обезбеђује да се током учења кроз рад реализују садржаји утврђени студијским програмом и одговорно је да студенти стекну компетенције прописане студијским програмом и стандардом квалификација.
- 17.7. „Академски ментор” је наставник запослен у високошколској установи, који у сарадњи са ментором код послодавца планира, прати и вреднује остваривање учења кроз рад.
- 17.8. „Послодавац” је правно лице или предузетник, који испуњава услове утврђене Законом о дуалном моделу студија у високом образовању и чија делатност омогућава остваривање одговарајућих садржаја и учења кроз рад утврђеног студијским програмом.
- 17.9. Пропорција поена стечених кроз учење кроз рад и на настави и испиту у високошколској установи, мора да одговара оптерећењу студената на учењу кроз рад и на настави. Однос обима часова активне наставе која се изводи на високошколској установи и учења кроз рад код послодавца утврђује се студијским програмом, с тим да активна настава (предавања, вежбе и други облици активне наставе) мора да буде заступљена са најмање 450 часова годишње, просечно на нивоу целог студијског програма, а учење кроз рад такође са најмање 450 сати годишње просечно на нивоу целог студијског програма.
- 17.10. Место реализације
- Место реализације учења кроз рад је радни простор послодавца и наводи се сагласно понуди послодавца и сагласности ВШУ (деталји се дефинишу елаборатом и уговором са послодавцем, у складу са специфичностима послодавца).
  - Место и време распореда реализације учења кроз рад мора да одговара распореду часова за извођење студијског програма.
  - Високошколска установа може да у оквиру једног студијског програма/модула ангажује више послодаваца.
  - Високошколска установа може да предвиди више различитих могућности које нуди послодавцима и студентима.
  - Изузетно, уз сагласност ВШУ, део учења кроз рад може да се оствари у специјализованим тренинг центрима чији је оснивач Влада Републике Србије и који располажу опремом за симулирање процеса рада.
  - У пољу уметности, учење кроз рад може да се оствари у ансамблима (драмска сцена, музичка сцена и друго у складу са ужим областима уметности)
- 17.11. Међусобни однос високошколске установе и послодавца уређује се уговором о дуалном моделу у форми прописаној Законом о дуалном моделу студија у високом образовању, Законом о раду и Законом о високом образовању, а међусобни однос послодавца и студента уређује се уговором о учењу кроз рад у складу са Законом о дуалном моделу студија у високом образовању и Законом о раду.
- 17.12. Високошколска установа склапа уговор о дуалном образовању са послодавцем, односно трећим лицем у коме су наведени сви битни елементи везани за дуално образовање у складу са Законом о дуалном моделу студија у високом образовању.
- Уговор се закључује на период који не може бити краћи од броја школских година

потребних за реализацију студијског програма.

17.13. Ако високошколска установа има закључене уговоре са више послодаваца, број студената које високошколска установа може да упути на учење кроз рад, по основу уговора са свим послодавцима, не може у збиру да буде мањи од планираног броју студената на студијском програму/модулу.

Упис студената

17.14. Упис студената на студијске програме струковних студија који се реализују по дуалном систему обавља се путем конкурса који расписује високошколска установа.

17.15. Специфични услови за упис студената по дуалном систему студија, везано за послодавца или статус студента у високошколској установи, морају да буду познати пре закључења уговора и садржани у њему.

Услови преласка студената са дуалног модела на друге моделе студија на истом студијском програму, односно, за прелазак на дуални модел студија са других модела студија.

17.16. Општим актом, високошколска установа утврђује услове за упис студената на студијски програм/модул по дуалном моделу студија, као и услове преласка студената са дуалног на друге моделе студија, односно преласка на дуални модел студија.

17.17. Приликом преласка студената са дуалног на друге моделе студија, студентима се признају ЕСПБ бодови стечени полагањем наставних предмета, у целини или делимично, о чему одлучује ВШУ.

17.18. Приликом преласка на дуални модел студија, студентима се признају ЕСПБ стечени полагањем наставних предмета, у целини или делимично, о чему даје сагласност послодавац, на предлог ВШУ.

Распоређивање студената код послодавца

17.19. Уколико у реализацији студијског програма струковних студија по дуалном моделу студија учествује више послодаваца, студенти се пријављују за учење кроз рад код одређеног послодавца из мреже послодаваца високошколске установе.

17.20. Студенти могу при упису да изразе жељу да учење кроз рад реализују код одређеног послодавца из мреже послодаваца. Распоређивање се врши након интервјуа студента од стране послодавца.

17.21. Коначно распоређивање студената по послодавцима се спроводи усаглашавањем жеља студената и избора послодавца.

17.22. Студијским програмом, односно планом реализације учења кроз рад, утврђују се ближи услови за распоређивање студената код послодавца.

Каријерно вођење и саветовање

17.23. Високошколска установа путем центра за каријерно вођење и саветовање, или на други начин, пружа подршку, подстиче и прати каријерни развој студената у складу са општим актом високошколске установе и стандардима каријерног вођења и саветовања донетим на основу закона којим се уређује национални оквир квалификација.

17.24. Високошколска установа подржава каријерни развој студената у дуалном моделу студија тако што: прати задовољство и мотивацију студената и послодавца током програма учења кроз рад, оснажује и подржава студенте да планирају и постављају циљеве каријерног развоја, сарађује са средњим школама ради успостављања континуитета пружања услуга каријерног вођења и саветовања, помаже студентима код избора послодавца када се учење

кроз рад реализује код више послодаваца ради усмеравања студената према индивидуалним потребама и у њиховом најбољем интересу.

Прилози за стандард 17:

Табела 17.1 Табела са основним елементима везаним за дуално образовање.

Табела 17.2 Табела са списком послодаваца код којих високошколска установа упућује студенте на учење кроз рад.

Прилог 17.1 Елаборат о реализацији дуалног модела студија, са планом и програмом реализације учења кроз рад и доказима да послодавац и високошколска установа испуњавају материјалне техничке и кадровске услове за извођење учења кроз рад, а који су у складу са Законом о дуалном моделу студија у високом образовању.

Прилог 17.2 Извод из Статута где се наводи дуални модел студија.

Прилог 17. Мрежа послодаваца који имају потребу за запошљавањем лица са квалификацијама које се стичу на тој установи.

Прилог 17.4 Копије уговора о регулисаним међусобним правима и обавезама између високошколске установе и послодаваца.

Прилог 17.5 Копије дописа установе о томе да је обавестила Министарство и Привредну комору о закљученим уговорима са послодавцима.

Прилог 17.6 Правилник о поступку припреме, усвајања и контроле дуалног модела студија.

Прилог 17.7 Општи акт у коме је уређено оцењивање студената по дуалном моделу.

Табела 17.1 Табела са основним елементима везаним за дуално образовање

Обим учења кроз рад исказан у часовима и ЕСПБ (на свим годинама студија)	
Обим теоријске наставе исказан у часовима и ЕСПБ (на свим годинама студија)	
Укупно часова и ЕСПБ (на свим годинама студија)	
Број послодаваца код којих високошколска установа упућује студенте на учење кроз рад	
Максималан број студената које високошколска установа упућује на учење кроз рад према склопљеним уговорима	
Планирани број студената на студијском програму	
Датум када је високошколска установа обавестила надлежно министарство о закљученим уговорима са послодавцима	
Датум када је високошколска установа обавестила привредну комору о закљученим уговорима са послодавцима	

Табела 17.2 Табела са списком послодаваца код којих високошколска установа упућује студенте на учење кроз рад

Назив послодавца	Адреса	Број места за студенте који уче кроз рад према уговору	Број ментора код послодавца

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Председник
Националног савета за високо образовање
проф. др Бела Балинт, дописни члан САНУ